

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/365/2021
Identifikačné číslo spisu:	1320208180
Dátum vydania rozhodnutia:	22.02.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1320208180.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Y. I., nar. XX.X.XXXX, K. XXXX/XB, zastúpená advokátom JUDr. Mariánom Ďurinom, Sibírska 4, Bratislava, proti žalovaným 1/ Ing. M. T., nar. X.X.XXXX, 2/ F. T., nar. XX.X.XXXX, obaja H. Q., o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 44C/93/2020, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Co/21/2021-80 z 26. februára 2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III, ako súd prvej inštancie, uznesením č. k. 44C/93/2020-44 z 21. septembra 2020 uložil žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť zdržať sa nakladania s ich nehnuteľnosťami vrátane ich prevodu, zriadenia akéhokoľvek práva zodpovedajúceho vecnému bremenu alebo iného zaťaženia týchto nehnuteľností (okrem záložného práva hypotekárnej banky, na ktoré dá písomný súhlas žalobkyňa), a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Žalobkyni uložil povinnosť podať na súd proti žalovaným v 1. a 2. rade najneskôr do 30 dní od právoplatnosti uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia žalobu o nahradenie prejavu vôle žalovaných v 1. a 2. rade a priznal jej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. V odôvodnení uznesenia súd prvej inštancie poukázal na to, že žalobkyňa sa návrhom doručeným súdu domáhala nariadenia neodkladného opatrenia žalovaným v 1. a 2. rade zdržať sa nakladania s vymedzenými nehnuteľnosťami, ktorých sú vlastníkmi, čo odôvodnila tým, že so žalovanými uzatvorila zmluvu o budúcej zmluve a o zložení preddavku, ktorou sa ako budúca kupujúca a žalovaní ako budúci predávajúci zaviazali uzavrieť najneskôr do 31. augusta 2020 kúpnu zmluvu, predmetom ktorej budú vymedzené nehnuteľnosti, súčasne žalobkyňa podľa tejto zmluvy zložila preddavok na kúpnu cenu vo výške 51 500 eur. Žalovaní však podľa žalobkyne neposkytli potrebnú súčinnosť pri príprave kúpnej zmluvy ani záložnej zmluvy, pričom predmetné nehnuteľnosti inzerovali znovu na predaj. Dňa 2. septembra 2020 vrátili žalobkyni na bankový účet 41 500 eur a 3. septembra 2020 jej bol doručený list

označený ako „Odstúpenie od zmluvy“, podľa ktorého jej žalovaní vrátili preddavok na kúpnu cenu znížený o zmluvnú pokutu 10 000 eur. Odstúpenie od zmluvy považovala žalobkyňa za právne neúčinné a záväzky vyplývajúce zo zmluvy o budúcej kúpnej zmluve považovala naďalej za platné. Vyjadrila obavy, že svoje práva nebude môcť realizovať, kúpa nehnuteľnosti bude zmarená a tiež, že príde o časť preddavku kúpnej ceny 10 000 eur, resp. o zmluvnú pokutu v rovnakej výške.

3. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že nariadenie neodkladného opatrenia, tak ako ho žiadala žalobkyňa, je dôvodné. V plnom rozsahu sa stotožnil so všetkými skutkovými a právnymi dôvodmi uvedenými v návrhu a na základe predložených dôkazov mal za to, že žalobkyňa dostatočne preukázala nebezpečenstvo hroziacej ujmy a naliehavosť potreby bezodkladne upraviť pomery, a to až do právoplatného skončenia konania o nahradenie prejavu vôle žalovaných.

4. Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací, na odvolanie žalovaných uznesením č. k. 3Co/21/2021-80 z 26. februára 2021 uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Žalovaným priznal proti žalobkyni plný nárok na náhradu trov konania. Tvrdenia žalobkyne v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia so zreteľom na skutočnosti vyplývajúce z obsahu súdneho spisu, vyhodnotil odvolací súd, na rozdiel od súdu prvej inštancie tak, že návrh žalobkyne nie je dôvodný.

5. Podľa názoru odvolacieho súdu z odôvodnenia napadnutého uznesenia nie je dostatočne zrejmé, z akého dôvodu mal súd prvej inštancie za osvedčené aspoň základné skutočnosti umožňujúce záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ak sa v odôvodnení rozhodnutia ani nezaoberal odstúpením žalovaných od zmluvy o budúcej zmluve. Žalobkyňa v dostatočnej miere neosvedčila dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má v konaní poskytnúť ochrana. Krajský súd poukázal na to, že žalobkyňa v návrhu jednoznačne neuviedla, ktorému jej právu sa má neodkladným opatrením poskytnúť nevyhnutná ochrana, či to je právo na uzavretie kúpnej zmluvy alebo na vrátenie preddavku kúpnej ceny a zmluvnú pokutu. Pokiaľ z návrhu nebolo jednoznačné, ktorému jej právu má byť poskytnutá ochrana, súd prvej inštancie nemal dôvod ukladať žalobkyni povinnosť podať po právoplatnosti uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia návrh na nahradenie prejavu vôle k uzavretiu kúpnej zmluvy. Poukázal na to, že žalobkyňa osvedčovala porušenie povinnosti poskytnúť súčinnosť a uzavrieť zmluvu odstúpením žalovaných od zmluvy o budúcej zmluve, ktoré považovala za nedôvodné, a tiež tým, že predmetné nehnuteľnosti predali inej osobe. Žalovaní v rámci svojej obrany namietali, že od zmluvy o budúcej zmluve riadne odstúpili po tom, čo žalobkyňa v rozpore so zmluvou im v dohodnutej lehote nepredložila úverový príslub banky a návrh kúpnej zmluvy, napriek tomu, že sa toho dožadovali. Podľa odvolacieho súdu z uvedených skutočností v tejto fáze konania žalobkyňa v potrebnej miere neosvedčila základ nároku uplatňovaného voči žalovaným, a ani potrebu neodkladného opatrenia. Z tvrdení žalobkyne nie je podľa odvolacieho súdu jasné, že sa v konaní domáha ochrany jej práva uzavrieť kúpnu zmluvu, ak sama nesplnila podmienky dohodnuté na jej uzavretie a aj vo vyjadrení k odvolaniu žalovaných uvádza, že vzhľadom na to, že predmetná nehnuteľnosť je už v užívaní tretej osoby, nebude možné pristúpiť k pôvodne dohodnutým podmienkam kúpy. Pokiaľ by neodkladné opatrenie malo slúžiť na zabezpečenie jej práva na vrátenie časti preddavku a zmluvnú pokutu, v takom prípade by bolo neprimerané vzhľadom na hodnotu sporných nehnuteľností, v čom sa odvolací súd stotožnil s názorom súdu prvej inštancie. Bez toho, aby odvolací súd prezumoval vyriešenie sporu medzi žalobkyňou a žalovanými, vzhľadom na uvedené rozpory v predložených listinách a tvrdeniach sporových strán, nie je možné podľa neho dospieť k záveru, že žalobkyňa dostatočne vymedzila a osvedčila uplatnený nárok. Skutkové okolnosti, ktorými žalobkyňa opísala dôvodnosť nároku voči žalovaným, sa podľa odvolaciemu súdu v kontexte zistených skutočností javili ako menej pravdepodobné, a tým za neosvedčené.

6. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa, pričom dovolací dôvod vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, opierajúc sa o svoje presvedčenie, že súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Namietala nesprávnosť záverov odvolacieho súdu, ktorý konštatoval, že okresný súd sa dostatočne nezaoberal odstúpením

žalovaných od zmluvy o budúcej zmluve. Krajský súd mohol podľa jej názoru nariadiť pojednávanie a vypočúť strany, aby sa odstránili prípadné nezrovnalosti. Namietala tiež nesprávnu interpretáciu jej tvrdení krajským súdom, nakoľko porušenie povinnosti poskytnúť súčinnosť dovolateľka osvedčovala predovšetkým aktivitami na katastri nehnuteľností, zadávaním inzerátov na internete zo strany žalovaných, nedoložením potrebných informácií pre správne koncipovanie záložnej a kúpnej zmluvy a pod.

7. Dovolateľka polemizovala so záverom krajského súdu, že v návrhu jednoznačne neuvedla, ktorému jej právu sa má neodkladným opatrením poskytnúť nevyhnutná ochrana, či to je právo na uzavretie kúpnej zmluvy alebo na vrátenie preddavku kúpnej ceny a zmluvnú pokutu. Z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podľa jej názoru jasne vyplýva, že mala zámer nadobudnúť „vysnívané nehnuteľnosti“. Rovnako poukázala na to, že nikdy nespochybňovala povinnosť podať proti žalovaným žalobu o nahradenie prejavu vôle, ktorou ju zaviazal okresný súd.

8. Krajský súd podľa dovolateľky nesprávne uzavrel, že z jej tvrdení nie je jasné, že sa v konaní domáha ochrany jej práva uzavrieť kúpnu zmluvu, ak sama nesplnila podmienky dohodnuté na jej uzavretie a aj vo vyjadrení k odvolaniu žalovaných uvádza, že vzhľadom na to, že predmetná nehnuteľnosť je už v užívaní tretej osoby, nebude možné pristúpiť k pôvodne dohodnutým podmienkam kúpy. Podľa dovolateľky z jej tvrdení vyplýva, že podmienky kúpy budú musieť byť pozmenené, a nie to, že by nebolo možné pristúpiť ku kúpe.

9. Záverom dovolateľka uviedla, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu trpí právnymi aj faktickými vadami a je voči nej výrazne nespravodlivé, nakoľko v jeho dôsledku sa už nemôže domáhať svojho práva podať návrh na nahradenie prejavu vôle žalovaných. Dovolateľka zároveň vyjadrila obavy, že žalovaní pristúpia k vymáhaniu údajnej škody, tak ako to vyplýva z SMS správy, ktorú zaslal dovolateľke žalovaný v prvom rade a poukázal v nej na ustanovenie § 340 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

10. Žalovaní sa k podanému dovolaniu nevyjadrili.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 35 Civilného sporového poriadku), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 Civilného sporového poriadku), zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 Civilného sporového poriadku, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 Civilného sporového poriadku) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c) Civilného sporového poriadku). Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá Civilného sporového poriadku) dovolací súd uvádza nasledovné.

12. Podľa § 419 Civilného sporového poriadku proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 Civilného sporového poriadku.

13. V zmysle § 420 Civilného sporového poriadku je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú vymenované v § 420 písm. a) až f) Civilného sporového poriadku.

14. Základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 Civilného sporového poriadku, je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 Civilného sporového poriadku, dovolací súd skúma primárne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a) až f) Civilného sporového poriadku pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej ani rozhodnutím,

ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) Civilného sporového poriadku irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

15. V danom prípade žalobkyňa dovolaním napadla uznesenie, ktorým odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia zmenil tak, že návrh zamietol. Najvyšší súd Slovenskej republiky už vo viacerých svojich skorších rozhodnutiach (por. 1Cdo/188/2017, 2Cdo/96/2017, 3Cdo/157/2017, 4Cdo/149/2017, 5Cdo/77/2017, 6Cdo/176/217, 7Cdo/56/2018, 8Cdo/83/2017, 5Obdo/10/2018) dospel k záveru, že rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej len vtedy, ak sa konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bez toho, aby naň nadväzovala žaloba. Takéto rozhodnutie nevykazuje charakter dočasnosti a predbežnosti poskytovanej meritórnej ochrany vyžadujúcej ďalšie konanie o žalobou uplatnenom procesnom nároku, v ktorom sa vec vyrieši s konečnou platnosťou. Samotné neodkladné opatrenie tak konzumuje vec samu (stáva sa vecou samou). Taká situácia môže nastať v prípade návrhov na nariadenie neodkladného opatrenia podaných po skončení konania (pri splnení podmienok stanovených § 325 ods. 1 Civilného sporového poriadku) a v prípade návrhov na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania, ktoré nie sú a nemajú byť nasledované žalobou podľa § 336 ods. 1 Civilného sporového poriadku (t. j. pri ktorých absentuje bezprostredná väzba na konanie o procesnom nároku uplatnenom na základe žaloby a konanie sa končí samotným rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia).

16. V prejednávanej veci však nejde ani o jeden z vymenovaných prípadov. Rozhodnutie odvolacieho súdu napadnuté dovolaním nie je rozhodnutím vo veci samej a ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, pretože v predmetnej veci už samotné vyhovujúce uznesenie súdu prvej inštancie predpokladalo podanie žaloby vo veci samej, a rovnako aj v samotnom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia žalobkyňa uvádzala, že svojich práv sa bude domáhať podaním žaloby vo veci samej. Dočasnosť a provizórnosť úpravy pomerov v prejednávanej veci vyplýva aj z charakteru žiadaného poskytnutia ochrany neodkladným opatrením, keďže obmedzenie žalovaných v nakladaní s ich nehnuteľnosťami nemôže samé o sebe žalobkyňu uspokojiť a pre dosiahnutie ňou vymedzeného cieľa bolo nevyhnutné iniciovať konkrétny vecný žalobný návrh. Rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia teda v danom prípade nekonzumuje vec samu.

17. V predmetnej veci nejde ani o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, nakoľko súd prvej inštancie neodkladné opatrenie nariadil, t. j. vecne prejednal, vec teda nebola skončená z procesných dôvodov bez meritórneho prejednanja (napr. pre existenciu prekážky vecného prejednanja odôvodňujúcu zastavenie konania alebo odmietnutie podania).

18. Vzhľadom k tomu, že rozhodnutie odvolacieho súdu napadnuté dovolaním žalobkyne nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, dovolanie podané žalobkyňou proti tomuto rozhodnutiu nie je podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku procesne prípustné. Z tohto dôvodu odvolací súd dovolanie žalobkyne ako neprípustné podľa § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku odmietol.

19. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá Civilného sporového poriadku).

20. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.